

Kas ir Latgales speciālā ekonomiskā zona un kāpēc uzņēmējiem par to būtu jāzina

Radot priekšnosacījumus investīciju veicināšanai, ražošanas modernizācijai un jaunu darba vietu radīšanai, Latgales reģionā jau 6. gadu darbojas Latgales speciālā ekonomiskā zona (LSEZ). LSEZ teritorijā strādājošie uzņēmēji kopš 2017. gada ir noslēguši 48 investīciju līgumus par vairāk nekā 35,4 miljonu eiro ieguldījumu veikšanu. Šī nauda tiek virzīta uzņēmumu, tāpat arī Latgales, attīstībai.

Šobrīd LSEZ darbojas 23 uzņēmumi, radītas 246 jaunas darba vietas, bet līdz 2025. gadam, saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem, tiks izveidotas vēl 177 – šādi kopumā radot 423 jaunas darba vietas. Taču šiem rādītājiem laika gaitā ir tendence arvien pieaugt.

Uzņēmēju interese par LSEZ apliecina, ka savulaik – 2017. gadā – valdība ir spērusi nozīmīgu un pareizu soli, atbalstot speciālās ekonomiskās zonas izveidošanu, jo šobrīd tas ir kļuvis par vienu no svarīgākajiem instrumentiem reģiona attīstības veicināšanā.

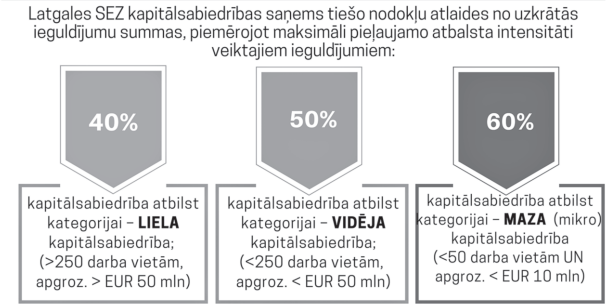
«LSEZ – tas ir stimuls uzņēmumiem, kas atver jaunas ražotnes un paplašina esošās. Tas ir atbalsts vietējiem Latgales, kā arī Latvijas uzņēmējiem un ārvalstu investoriem, kuri vēlas uzsākt uzņēmējdarbību mūsu reģionā,» stāsta LSEZ pārvaldniece Iveta Maļina-Tabūne.

Ko uzņēmējs iegūst, iestājoties LSEZ

Uzņēmējiem tiek piedāvāts izvēlēties un saņemt nodokļu atvieglojumus par divu veidu ieguldījumiem. Pirmais – veicot investīcijas iekārtās, tehnikā, ēkās vai patentu iegūšanā un tehnoloģiju apgūšanā. Otrais – ieguldījumi jaunradītās darba vietās. Taču, kas mūsu reģionam ir ļoti svarīgi – darbiniekiem jābūt deklarētiem Latgalē.

Uzņēmumi, kas noslēguši līgumus ar LSEZ, var saņemt 80 % atlaidi ienākuma nodoklim un 80 % atlaidi nekustamā īpašuma nodoklim. Savukārt, pašvaldība ar atsevišķa lēmuma palīdzību papildus var nodrošināt vēl 20 % atlaidi. Faktiski uzņēmēji var saņemt pat līdz 100 % atlaidi nekustamā īpašuma nodoklim.

TIEŠO NODOKĻU ATVIEGLOJUMU PIEMĒROŠANA LSEZ

Maksimālais investīciju apjoms, ko var aprēķināt nodokļu atlaides veidā, ir atkarīgs no uzņēmuma lieluma. 40 % no veiktajiem ieguldījumiem var atgūt lielie, 50 % – vidējie un 60 % – mazie uzņēmumi.

Turklāt LSEZ investīciju projektiem nav noteikta minimālā summa – projektu var iesniegt par jebkuru summu gan lieli, gan mazi uzņēmumi.

Kā tas strādā

«Patiesībā tas ir ļoti vienkārši,» skaidro Iveta Maļina-Tabūne. «Pieņemsim, ka vidēja lieluma uzņēmums noslēdz līgumu par 300 000 eiro ieguldījumu projektu LSEZ. 150 000 ir iespējams atgūt atpakaļ. Ar šo naudu uzņēmums var segt 80 % no nekustamā īpašuma nodokļa un 80 % no ienākuma nodokļa.» Taču šeit ir svarīgi saprast, ka nauda kontā netiks ieskaitīta, tā tiks atgūta nodokļu atlaišu veidā. Savukārt, nodokļu atvieglojumi tiks nodrošināti tikai pēc projekta sekmīgas īstenošanas.

«Piemēram, pēc projekta sekmīgas realizācijas uzņēmums vēlas sadalīt 10 000 eiro dividendēs,» turpina Iveta. «Bez LSEZ statusa uzņēmums kontā atstātu 8000, nodokļos samaksātu 2000. Bet, ja uzņēmums ir LSEZ, tas nodokļos maksās tikai 400 eiro».

Uzņēmums šo atlaidi var izmantot, kamēr visa paredzētā summa netiks iztērēta.

Tāpat ir ar nekustamā īpašuma nodokli. Pēc projekta īstenošanas uzņēmums raksta vēstuli pašvaldībai ar lūgumu piemērot 80 % nodokļa atlaidi. «Piemēram, ja nodoklis par gadu ir 10 tūkstoši, tad uz 8 000 no tiem attiecas šī atlaide un tikai 2 tūkstoši tiek maksāti skaidrā naudā. Papildus pašvaldībai ir tiesības «samazināt» šos pašus 20 %,» skaidro Iveta.

Atbalsts investīcijām par jaunradītām darba vietām izskatās šādi: uzņēmums iegulda pamatlīdzekļos, un rezultātā tiek radītas, piemēram, 20 jaunas darba vietas. Attiecināmās izmaksas būs šo 20 darbinieku bruto algas, kas tiek izmaksātas 24 mēnešu laikā. Atkarībā no kapitālsabiedrības lieluma (mazs, vidējs vai liels uzņēmums), attiecīgo atbalsta procentu daļu no šīm izmaksām var atgriezt nodokļu atvieglojumu veidā.

Uzņēmējs pats lemj, kādu atbalstu vēlas saņemt. Turklāt tas neliedz nākotnē slēgt līgumu par cita veida ieguldījumiem. «Piemēram, ražošanas uzņēmumā tiek izveidota līnija, kurā ir salīdzinoši maz iekārtu, bet daudz strādnieku – šajā gadījumā uzņēmums izvēlas ieguldījumu darbaspēkā, un, ja pēc diviem gadiem uzņēmēji nolems iegādāties iekārtas ražošanas jaudu palielināšanai, var tikt noslēgts papildu līgums, kurā ieguldījumu projekta būtība būs iekārtu iegāde,» piebilst Iveta.

Kurš var pievienoties LSEZ

Latgales reģionā esošā LSEZ ir vienīgā Latvijā, kur uzņēmējs pats var brīvi izvēlēties, kur viņam ir ērti attīstīt savu darbību, jo nav nekādu priekšnoteikumu par atrašanās vietu. Galvenais, lai uzņēmums darbotos Latgalē. Juridiskā adrese uzņēmumam var būt arī citā reģionā.

Jāpiebilst, ka ne visi uzņēmumi var pretendēt uz nodokļu atlaidēm šajā programmā. Ir nozares, kuru dalību aizliedz Eiropas regula Nr. 651/2014. Tās ir transporta nozare, tērauda rūpniecības, sintētisko šķiedru rūpniecības, lauksaimniecības, zvejniecības un akvakultūras nozares uzņēmumi un citi, kas atbilst regulā minētajam.

«Jāsaka, ka mūsu sāpīgākā tēma ir pārtikas ražošana,» atzīmē Iveta Maļina-Tabūne. «Faktiski no šīs nozares atbalstam kvalificējas tikai maizes, cepumu un ar to saistīto izstrādājumu ražotāji, pārējais diemžēl ir aizliegts. Tas ir saistīts ar to, ka līdz 60 % no visa ES atbalsta tiek novirzīti lauksaimniecības nozarei, un pārtikas ražošanā strādājošie var saņemt atbalstu no ES fondiem.»

Runājot par populārākajām atbalstāmajām nozarēm, var minēt, ka mūsu reģionā tiek atbalstīti klasiskie latgaliešu ražošanas veidi – kokapstrāde, metāla apstrāde, šūšana, elektronikas ražošana.

Noteikti jāatzīmē, ka tie uzņēmumi, kuri jau saņem atbalstu no valsts līdzekļiem, tomēr var slēgt līgumu ar LSEZ, taču tam vajadzētu būt citam projektam – nodokļu atlaidi par tām pašām investīcijām nevar saņemt vienlaikus LSEZ un citās valsts atbalsta programmās vai fondos. Tomēr – ja tiek konstatēts, ka tie ir dažādi projekti, tad var.

Kopumā, ja runājam par LSEZ efektivitāti, to vislabāk apliecina skaitļi un fakti: investīcijas uzņēmējdarbības attīstībā ir investīcijas arī Latgales reģionā. Jo jaunas darba vietas, darbinieku kompetence un konkurētspēja ir visa reģiona nākotne.

Savukārt, ja apspriežam pašu uzņēmumu ieguvumus, pievienojoties LSEZ, tad vislabāk to raksturo cipari: līdz šim kopējais nodokļu atvieglojumu apjoms par visiem noslēgtajiem ieguldījumu līgumiem paredzēts aptuveni 15 799 943,85 eiro apmērā. Proti, uzņēmēji nekustamā īpašuma nodokļa un uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaišu veidā saņems aptuveni 16 miljonus eiro.

Latgales SEZ kapitālsabiedrība SIA «Light Guide Optics International» Livānos. Uzņēmums LSEZ darbojas kopš 2019. gada, četrus ieguldījumu projektos investējot ap 12 miljoniem eiro un izveidojot vairāk nekā 80 jaunas darba vietas

Sīkāku informāciju par LSEZ var saņemt, sazinoties ar LSEZ pārvaldnieces vietnieku Vladislavu Stankeviču pa tālr. 29511462.

Latgales plānošanas reģionā uzņēmējdarbības izaugsmi plāno ilgtermiņā

Lai veicinātu nodarbinātību un palielinātu Latgales konkurētspēju, Latgales plānošanas reģions (LPR) EEZ grantu projekta «Uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi Latgales plānošanas reģionā» aktivitātes ietvaros izstrādā četras atsevišķas, savstarpēji papildinošas jaunas interešu izglītības programmas uzņēmējdarbības jomā, balstoties uz neformālās izglītības pamatprincipiem: sekmēt uzņēmējprasmju un uzņēmējdarbībai nepieciešamo kompetenču attīstību. Tās paredzētas pirmsskolas vecuma, 1.–4. klases, 5.–9. klases vecuma bērniem un vidusskolas posma jauniešiem.

Programmu pieeja ir uzņēmējdarbības kompetences attīstīšana tās plašākajā nozīmē – cilvēka spējas aktīvi piedalīties sabiedrībā, pilnvērtīgi dzīvot, strādāt un īstenot iniciatīvas, radīt vērtības gan privātajā un valsts, gan citos sektoros. Mērķis – vispārēja personības attīstība, lai mācību laikā iegūto spētu pārnest reālajā dzīvē, neatkarīgi no nākotnes karjeras: būt darba devējam vai darba ņēmējam.

Programmu izstrādes procesā tika iesaistīti eksperti, pedagogi un jaunieši. Vairāku fokusgrupu diskusijās tika apkopoti ieteikumi to efektīvākai ieviešanai. Liela nozīme programmu sagatavošanā ir Norvēģijas sadarbības partneru iesaistē – viņu pieeja izglītības darbā sniedz jaunu redzējumu, veicinot radošu ideju ieviešanu arī pie mums.

Jaunākā vecuma bērniem saturs vairāk fokusēts uz finanšu prātības attīstīšanu, ekonomikas pamatjautājumiem, kas būtiski ne tikai tiem skolēniem, kuri padziļināti interesējas par uzņēmējdarbību, bet arī jebkuram sabiedrības loceklim. Jauniešiem saturs tiek veidots, balstoties uz uzņēmējdarbības pamatelementiem, – ideju, komandu un finansēm.

«Reģiona attīstībai nepieciešama ne tikai infrastruktūra, investīcijas un atbalsts no pašvaldībām, – viens no svarīgākajiem posmiem ekonomikas izaugsmē ir tieši cilvēkfaktors! Lai veicinātu profesionālu uzņēmēju, vadītāju un biznesa līderu veidošanos, ieguldījumam prasmēs un zināšanās jābūt ilgtermiņā. Stratēģiska izglītības instrumentu izvēle, ieviešot interešu izglītības programmas, nākotnē radīs stabilu pamatu Latgales reģiona konkurētspējai kopumā,» atzīst LPR Attīstības padomes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs.

Paredzam, ka ieinteresētie izglītotāji varēs izmantot sagatavotos mācību materiālus, kas ietvers ne tikai teorētisku ieskatu par dažādām uzņēmējdarbības tēmām, bet arī praktiskās metodes darbam nodarbībās. Izstrādātā rokasgrāmata ir kā atbalsta instruments programmu īstenošanai.

Jau 17. oktobrī tiks uzsākta potenciālo izglītotāju apmācība darbam ar izstrādātajām interešu izglītības programmām un rokasgrāmatu Daugavpilī un Rēzeknē. Kopumā paredzētas apmācības 16 stundu apjomā, tai skaitā gan klātienē, gan attālināti. Skolotājiem, kuri pēc apmācībām būs piedalījušies aprobācijā un iesnieguši nepieciešamos dokumentus, tiks izsniegts JA Latvia apliecinājums par apmācību apmeklējumu.

Sīkāka informācija par pieteikšanos programmai atrodama Latgales plānošanas reģiona mājaslapā <https://lpr.gov.lv/lv>.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

AGDER
County Council

Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta 2014.–2021. gada perioda programmas «Vietējā attīstība, nabadzības mazināšana un kultūras sadarbība» projekts «Uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi Latgales plānošanas reģionā» Nr. LV-LOCALDEV-000. Strādājam kopā konkurētspējīgai Eiropai!